

BRM.0012.1.18.2016.1

wpłynęło dnia 3.01.2017 r.

Kołobrzeg, dnia 30 grudnia 2016 r.

SPRAWOZDANIE

Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Kołobrzeg z kontroli problemowej stanu technicznego miejskiej sieci deszczowej i jej monitorowanie.

WPŁYNEŁO
URZĄD MIASTA KOŁOBRZE
SEKRETARIAT

Zakres kontroli: stan techniczny miejskiej sieci deszczowej i jej monitorowanie.

2017-02-24

Termin przeprowadzenia kontroli: od 7 do 28 listopada 2016 r

Podstawa prawna kontroli: upoważnienie RM Kołobrzeg nr BRM 0012.1.15.2016.1

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

1. Wiesław Parus - kierownik zespołu,
2. Krzysztof Plewko - członek zespołu.

Wyjaśnienia składali:

Bożena Karaszewska – Kierownik Referatu Inżynierii i Ochrony Środowiska.

KONTROLA PROBLEMOWA STANU TECHNICZNEGO MIEJSKIEJ SIECI DESZCZOWEJ I JEJ MONITOROWANIE.

• INFORMACJE OGÓLNE:

- Obszar miasta podzielony jest na zlewnie, z których poszczególnymi wylotami odprowadzane są wody deszczowe do odbiorników j/n:
  - rzeka Parsęta,
  - rzeka Stramniczka,
  - Kanał Drzewny,
  - Morze Bałtyckie.
- Łączna wielkość zlewni wynosi **ca 2 600 ha** w tym:
  - Parsęta lewobrzeżna – 705,0 ha,
  - Parsęta prawobrzeżna – 186,0 ha,
  - Stramniczka – 89,0 ha,
  - Kanał Drzewny – 339,0 ha,
  - Morze Bałtyckie – 1 265,40 ha.
- Na odprowadzanie wód deszczowych do w/w odbiorników Gmina Miasto Kołobrzeg posiada aktualne decyzje pozwoleń wodno-prawnych.
- W granicach miasta Wydział Komunalny - Referat Inżynierii i Ochrony Środowiska (K-IO) nadzoruje eksploatację n/w infrastruktury zw. z odwodnieniem:
  - sieć deszczową o łącznej długości **ponad 120 km,**
  - system rowów komunalnych o łącznej długości **ok 25 km.**
- Inwentaryzację sieci deszczowej na terenie Gminy Miasto Kołobrzeg przeprowadzono w latach 2005 - 2013. W dokumentacjach inwentaryzacyjnych (do wglądu księgi w formie papierowej w archiwum Referatu Inżynierii i Ochrony Środowiska) wskazano m.in. parametry techniczne takie jak: długości poszczególnych odcinków sieci i przyłączy, średnice, materiał z jakiego wykonane są kanały, studnie i inne urządzenia oraz określono ich stan techniczny. W raportach inwentaryzacyjnych stan techniczny kanalizacji deszczowej określono w większości jako dobry, w części bardzo dobry i dostateczny. Oprócz określenia w/w parametrów i stanu technicznego inwentaryzację sieci wykonano przede wszystkim w celu oszacowania jej wartości. Cała infrastruktura

deszczowa, za którą odpowiada Miasto stanowi obecnie majątek Gminy Miasto Kołobrzeg.

- Za utrzymanie w prawidłowym stanie technicznym i drożności odwodnienia drogowego tj. wpustów ulicznych wraz z przykanalikami - odpowiadają poszczególni zarządcy dróg, w tym:
  - dróg krajowych – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad,
  - dróg wojewódzkich – Zarząd Dróg Wojewódzkich,
  - dróg powiatowych – Zarząd Dróg Powiatowych,
  - gminnych – Wydział Komunalny Referat Drogowy.

- **CHARAKTER WYKONYWANYCH USŁUG ZW. Z UTRZYMANIEM SYSTEMU ODWODNIENIA WRAZ Z INFORMACJĄ O WYKONAWCACH USŁUG:**

- **Utrzymanie w prawidłowej eksploatacji sieci kanalizacji deszczowej.**

Za utrzymanie w prawidłowej eksploatacji sieci kanalizacji deszczowej odpowiada firma HYDROWODKAN Sp. z o. o. z siedzibą w Poznaniu przy ul. Zodiakowej 15, z którą 30.06.2016 r. została podpisana umowa na okres od 01.08.2016 r. do 31.07.2017 r. W ramach umowy Wykonawca zobowiązany jest do utrzymywania w sposób ciągły tj. przez całą dobę, cały okres objęty zamówieniem drożności całej infrastruktury deszczowej w granicach miasta, zapewniający prawidłową eksploatację sieci wraz z zlokalizowanymi na niej obiektami inżynierskimi, z wyłączeniem odwodnienia drogowego (tj. wpustów deszczowych wraz z przykanalikami, zlokalizowanych w pasach dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych – obowiązki zarządców dróg). Utrzymywanie w sposób ciągły oznacza m. in. oczyszczanie kanałów, wpustów zlokalizowanych w podwórkach na terenach miejskich, studni, z wszelkich zanieczyszczeń i osadów, usuwanie osadów wraz z wywózką na miejsce składowania, wycinanie korzeni i narostów z wewnętrznych ścian kanałów, likwidowanie zatorów w kanałach, konserwację, naprawę istniejących w kanałach kłap zwrotnych, bieżące udrażnianie wylotów do morza (usuwanie piasku i innych przeszkód).

- **Prace remontowe, niezbędne do utrzymywania w prawidłowym stanie technicznym sieci kanalizacji deszczowej oraz innej infrastruktury związanej z gospodarką wodno - ściekową i odwodnieniem w granicach miasta Kołobrzeg.**

Umowa nr 9/K-IO/2016 z dnia 08.01.2016 r. została podpisana z Miejskim Zakładem Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska w Kołobrzegu Zakład Drogowy. Rozliczanie robót wykonanych w poszczególnych miesiącach odbywa się na podstawie kosztorysu powykonawczego. W ramach umowy Wykonawca zobowiązany jest m. in. do wykonywania prac remontowych i innych prac, niezbędnych do utrzymywania w prawidłowym stanie technicznym sieci kanalizacji deszczowej oraz innej infrastruktury związanej z gospodarką wodno - ściekową i odwodnieniem w granicach miasta Kołobrzeg. Najczęściej prace polegają na montażu w miejsce ukradzionych pokryw innych elementów uzbrojenia, wymianie zdegradowanych włazów studziennych na studniach deszczowych, naprawach punktowych na sieci deszczowej w miejscach „zarwań” kanałów itp.

- **Utrzymanie rowów melioracyjnych i stawów w granicach miasta Kołobrzeg.**

Za utrzymanie w prawidłowym stanie rowów melioracyjnych opowiada firma DREW – KOS Dariusz Różycki, mająca swą siedzibę przy ul. Chojnickiej 74, 89-500 Tuchola, z którą 09.06.2016 r. została podpisana umowa na okres od 01.07.2016 r. do 30.06.2017 r. W ramach podpisanej umowy wykonawca zobowiązany jest do wykonywania m. in. oczyszczania, odmulania ręcznego lub mechanicznego rowów, wykaszania i wygrabiania porostów z dna rowów, skarp i korony, stałego utrzymywania w drożności przepustów i krat zabudowanych w ciągach rowów, stałego konserwowania, utrzymywania w prawidłowym stanie technicznym budowli istniejących w pasie technicznym rowów (przepusty, kłapy, zastawki, studnie), bezwłocznego podejmowanie działań w sytuacjach awaryjnych. Wykonawca odpowiedzialny jest również za utrzymanie w czystości stawu w Parku im. gen. J. H. Dąbrowskiego, stawu w Parku Jedności Narodowej oraz stawu w Parku Bolesława

Krzywoustego. Oczyszczanie rowów poszczególnych systemów odbywa się zgodnie z ustalonym harmonogramem i podlega miesięcznym odbiorom.

- **Monitoring TV miejskiej sieci kanalizacji deszczowej.**

Ostatni przetarg na wykonanie monitoringu miejskiej sieci deszczowej odbył się w 2013 r. i obejmował ulice Klonową, Różaną, Jodłową, Sosnową, Świerkową, Wierzbową, Jana III Sobieskiego i Wiosenną.

W zależności od potrzeb, w celu skontrolowania stanu technicznego odcinka sieci deszczowej, zlokalizowania miejsca blokady spływu wód, czy zarwania sieci, monitoring wykonywany jest przez eksploatatora miejskiego systemu odwodnieniowego. Jest to jeden z wielu elementów umowy, w której przewidziane jest wykonanie około 25 godzin inspekcji TV kanałów przez cały okres jej trwania.

Monitoring wykonywany jest również przed rozpoczęciem niektórych inwestycji, we współpracy z Wydziałem Inwestycji i Referatem Drogowym Wydziału Komunalnego. Ostatnio wykonane były monitoringi sieci w ul. Gierczak, Tarnopolskiej czy Narutowicza.

NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE PRZYCZYNY PODTOPIEŃ NIERUCHOMOŚCI I INNE NIEPRAWIDŁOŚCI.

- Jedną z najczęstszych przyczyn podtopień nieruchomości, zalewania garaży, piwnic i pomieszczeń położonych poniżej terenu jest tzw. „spinka” kanalizacji deszczowej z kanalizacją sanitarną. Aby wyeliminować nieprawidłowość właściciele nieruchomości zobowiązani są do dokonania rozdziału infrastruktury, w tym zlikwidowania (zaślepienia) wpustów, rewizji w pomieszczeniach piwnicznych, połączonych z kanalizacją deszczową, lub ich przepięcie do kanalizacji sanitarnej, gdyż zalania wym. pomieszczeń będą się powtarzały przy większych opadach deszczu.
- Brak na przyłączach do nieruchomości urządzeń przeciwwzalewowych (zasuw czy klap zwrotnych) również jest przyczyną zalewania nieruchomości, szczególnie przy długotrwałych, intensywnych opadach deszczu, po których miejska sieć deszczowa wypełnia się w 100 %. Sieć potrzebuje około godziny (czasami dłużej) od ustania nawałnicy na odpływ wód do odborników jakimi jest Kanał Drzewny, Parsęta i morze. Wszędzie tam, gdzie przyłącza do budynków włączone są na tzw. „oczko” lub trójnik, natychmiast następuje napływ wód z kolektorów deszczowych (na zasadzie naczyń połączonych).
- Lokalne podtopienia ulic występują także poprzez zablokowanie krat wpustów drogowych opadłymi liśćmi - nieprawidłowość wynika ze sposobu utrzymania czystości poszczególnych pasów drogowych.
- Art. 9.1 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2015 r. poz. 139) mówi, że zabrania się wprowadzania ścieków bytowych i ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych przeznaczonych do odprowadzania wód opadowych, a także wprowadzania ścieków opadowych i wód drenażowych do kanalizacji sanitarnej. Dlatego też służby Miejskich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. prowadzą działania kontrolne, polegające na zadymianiu sieci i przyłączy sanitarnych na posesjach. W wyniku tych działań stwierdzono szereg nieprawidłowości, takich jak m.in. odprowadzanie wód opadowych z połąci dachowych poprzez rynny czy kratki deszczowe do kanalizacji sanitarnej. Właściciele nieruchomości wzywani są do rozdziału obu kanalizacji. Kolejnym etapem w tego typu sprawach jest albo odprowadzenie wód deszczowych do istniejącej kanalizacji deszczowej, albo gromadzenie wód deszczowych w studniach, zbiornikach itp. i wykorzystywanie ich do podlewania zieleni na własnym terenie, czy też innych potrzeb gospodarczych. W przypadku odprowadzania wód opadowych do istniejącej sieci deszczowej, właściciele nieruchomości zobowiązani są do złożenia wniosku o wydanie warunków technicznych na odprowadzenie wód deszczowych. Jednakże dla budynków już istniejących, nie ma ustawowego obowiązku przyłączania się do kanalizacji

deszczowej. Właściciele nieruchomości mogą odprowadzać wody opadowe na teren własnej nieruchomości, bez szkody dla gruntów sąsiednich.

- Na terenie miasta istnieją także rejon nieskanalizowane w infrastrukturę odwodnieniową, m.in. ul. Gdańska, Perłowa, Wczasowa, Miła, Bajeczna, Kolumba (od ul. Pogodnej, do ul. Zaruskiego), Zaruskiego, Teligi, Maciejewicza, Jurkiewicza, Brzechwy, Zbowidowców (od ul. Żeglarskiej do Partyzantów), odcinek ul. Krakowskiej, Szafirowej, część ul. Basztowej.

- **BUDOWA, PRZEBUDOWA I REMONTY INFRASTRUKTURY ODWODNIENIOWEJ:**

Zadania inwestycyjne zrealizowane i będące w trakcie realizacji przez Wydział Inwestycji i Wydział Komunalny, które związane są m.in. z modernizacją, przebudową, rozbudową czy budową infrastruktury dotyczącej kanalizacji deszczowej:

- **Inwestycje zrealizowane:**
- Zabezpieczenie przeciwpowodziowe dzielnicy zachodniej wraz z budową odpływu do morza w km 336+150 Etap I i Etap II.
- Odbudowa odpływu do morza-rejon ul. Na Grobli, Podczele.
- Odbudowa odpływu do morza w km 331+370 w rejonie ul. Fredry.
- Odbudowa odpływu do morza w km 330+750 w rejonie ul. Sułkowskiego.
- Przebudowa ul. Lotniczej.
- Przebudowa ul. Radomskiej.
- Przebudowa ul. Wiosennej.
- Remont kolektora deszczowego w ul. Łopuskiego (metoda bezwykopowa).
- Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Jagielły.
- Przebudowa ul. Bałtyckiej, Stoczniowej, Albatrosa, Łososiowej, Szyprów.
- Przebudowa ul. Śliwińskiego.
- Przebudowa ul. Rzecznej.
- Przebudowa ul. Krótkiej.
- Przebudowa kanałów deszczowych i sanitarnych w ul. Kolumba.
- Budowa ulicy Krakusa i Wandy w Kołobrzegu wraz z infrastrukturą towarzyszącą, na odcinku od ul. Tadeusza Kościuszki do ul. Kasprowicza.
- Przebudowa ulic w strefie uzdrowskiej (strefa A) w Kołobrzegu Etap I ul. Norwida, ul. Korzeniowskiego, ul. Rafińskiego
- Budowa kanalizacji deszczowej dla potrzeb odwodnienia ulicy: Bosmańskiej, Marynarskiej, Kapitańskiej i Żeglarskiej, Partyzantów, Synów Pułku wraz z odtworzeniem nawierzchni dróg.
- Przebudowa ul. Krzemienieckiej.
- Radzikowo IV – Przebudowa ulic Szymanowskiego, Kurpińskiego, Ogińskiego, Różyckiego, Paderewskiego, Wieniawskiego.
- Poprawa dostępności do portu Kołobrzeg od strony lądu (drogi i kolej) - Etap I i II.
- Przebudowa ul. Rodziewiczówny.
- Budowa i rozbudowa ul. Św. Macieja ul. Św. Macieja (od skrzyżowania z ul. Mazowiecką do wjazdu na ul. Żurawią oraz ul. Łopuskiego od skrzyżowania z ul. Jedności Narodowej do ulicy Św. Macieja).
- Budowa kanalizacji deszczowej w celu odwodnienia ul. Szarych Szeregów i terenów przyległych.
- Odwodnienie ul. Trzebiatowskiej.
- Przebudowa ul. Św. Wojciech, Kossaka,
- Przebudowa ul. Tarnopolskiej i Grodzieńskiej.
- Budowa nawierzchni jezdni ul. Tarnowskiego
- Przebudowa ul. Kołtąta.
- Przebudowa ul. Chopina.
- Przebudowa ul. Wąskiej.
- Przebudowa skrzyżowania ulicy Młyńskiej ul. Szpitalnej.

- Przebudowa ul. Janiska.
- Przebudowa ul. Artyleryjskiej.
- Przebudowa ul. Wylotowej (odcinek od Wczasowej) i ul. Zachodniej.
- Budowa ul. Koralowej.

Inwestycje w trakcie realizacji:

- Przebudowa ul. Towarowej i ul. Zdrojowej.
- Przebudowa ul. Gierczak.
- Budowa kanalizacji deszczowej na osiedlu domów jednorodzinnych przy ul. VI Dywizji Piechoty (os. Sienkiewicza).
- Budowa urządzeń wodnych w tym montaż separatora paliw i olei – rejon ul. Orlej i Kaszubskiej w Kołobrzegu.
- Przebudowa ul. Gierymskich i części ul. Makowskiego.
- Budowa kanalizacji deszczowej dla potrzeb odwodnienia ulicy: Zbowidowców (zachodnia część ulicy) i Żeglarskiej (na odcinku od ul. Kapitańskiej do ul. Zbowidowców) w Kołobrzegu wraz z odtworzeniem nawierzchni dróg.
- Przebudowa ul. Budowlanej.
- Przebudowa ul. Wschodniej.
- Przebudowa ul. Ostrobramskiej.

WYDAWANIE WARUNKÓW TECHNICZNYCH I UZGADNIANIE DOKUMENTACJI TECHNICZNEJ.

Wydział Komunalny rocznie rozpatruje kilkadziesiąt wniosków o określenie Warunków Technicznych na odprowadzenie wód deszczowych dla nowych inwestycji i uzgadnia projekty budowlane w tym zakresie. **W ramach realizacji poszczególnych inwestycji prywatni inwestorzy a także większe firmy i spółki zobowiązane są do projektowania rozwiązań umożliwiających spowolnienie spływu wód do kanalizacji i/lub jej retencjonowanie** wraz z wykorzystaniem czystych wód np. do podlewania zieleni na własnym terenie oraz do innych potrzeb gospodarczych, stosowanie studni chłonnych, zbiorników retencyjnych, tworzenie elementów małej architektury (oczka wodne, kaskady itp.).

Warunki techniczne zawierają również zapisy dotyczące instalowania w miejscach łatwo dostępnych urządzeń przeciwwalowych, o konstrukcji umożliwiającej szybkie ich zamknięcie (zawory lub kłapy zwrotne), celem zabezpieczenia przyłączy deszczowych przed zjawiskiem tzw. cofki. Jednakże nie wszyscy Inwestorzy stosują się do tego zapisu i bardzo często winą za zalewanie pomieszczeń położonych poniżej poziomu terenu, obarczają Miasto.

Ponadto przyszli użytkownicy sieci odwodnieniowej starających się o pozyskanie warunków technicznych **zobowiązani są do wbudowywania urządzeń podczyszczających ścieki (separatory paliw i olei)** na trasie kanałów odprowadzających ścieki deszczowe z powierzchni utwardzonych narażonych na zanieczyszczenie substancją ropopochodną.

DBAŁOŚĆ O CZYSTOŚĆ WÓD DESZCZOWYCH PRZED ODPROWADZENIEM DO ODBIORNIKÓW.

W kilku ostatnich latach miejską sieć deszczową wyposażono w kolejne separatory paliw i olei z lokalizacją na głównych kolektorach deszczowych, przed wylotami do odbiorników np. w rejonie ul. A. Fredry, Sułkowskiego, Kazimierza Wielkiego, Kasprowicza, Kościuszki, Kossaka /Wo, Szpitalnej, Towarowej/Morskiej, Trzebiatowskiej Iności, Łopuskiego, Wylotowej, Europejskiej, Żurawia, Obozowej, Rzeczej, Solnej, Szkolnej, Plażowej, na os. Radzikowo II, Radzikowo III oraz na osiedlu Podczele. Przegląd i czyszczenie 26 szt. separatorów zlokalizowanych na terenie miasta odbywa się dwukrotnie w ciągu każdego roku.

Efektom modernizacji istniejącej infrastruktury oraz realizowanych inwestycji z uwzględnieniem warunków retencjonowania wód opadowych i ich podczyszczania jest nie tylko sukcesywne spowolnianie spływu, odciążenie kanalizacji i ograniczanie skażenia

środowiska, ale przede wszystkim zmiana świadomości społeczeństwa i wypracowanie nawyku „szanowania wody” i jej aktywnej ochrony - nie tylko w skali globalnej, ale przede wszystkim lokalnie, w rejonie miasta i we własnym domostwie.

KOSZTY ROCZNEGO UTRZYMANIA INFRASTRUKTURY ZWIĄZANEJ Z ODWODNIENIEM W 2016 R.

- Usługa eksploatacji miejskiej sieci deszczowej (tj. kolektorów, sieci deszczowych poza odwodnieniem drogowym) – 300.013,20 zł.
- Usługa utrzymanie rowów melioracyjnych i stawów w granicach miasta Kołobrzeg – 169.800,00 zł.
- Prace remontowe na kanalizacji deszczowej, związanych m. in. z uzupełnianiem uszkodzonych lub brakujących elementów uzbrojenia (pokryw studziennych lub krat wpustów i innych), remontami zarwanych odcinków sieci deszczowej (np. w wyniku rozszczelnienia sieci), dokonywaniem kontroli urządzeń regulujących odpływ wód z Ekoparku Wschodniego, w tym kontroli i udrożniania studni, przepustów oraz krat i szandorów w rejonie Ekoparku w km 328+675 oraz w km 327+960 – umowa podpisana jest za cały bieżący rok i zarezerwowane w niej środki wynoszą 120.000,00 zł. Rozliczenie następuje miesięcznie na podstawie kosztorysu.
- Opłaty środowiskowe, które wynikają z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska - Gmina Miasto Kołobrzeg jako właściciel sieci deszczowej ponosi koszty zw. z obowiązkiem wnoszenia opłat do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego za korzystanie ze środowiska w związku z wprowadzaniem ścieków z powierzchni zanieczyszczonych dróg i parkingów – 34.148,90 zł.
- Koszty związane z opłatami z tytułu zajęcia terenów pokrytych wodami – 712,14 zł.
- Partycypacja w kosztach konserwacji Stramniczki (porozumienie z Zachodniopomorskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych) – 4.057,95 zł.
- Zakup włazów kanałowych – 9.963,00 zł.

UWAGA

Zaznaczyć należy, że nadzorem nad prawidłowością działania sieci kanalizacji deszczowej w mieście (liczącej ok. 120 km + 25 km rowów melioracyjnych) zajmuje się jeden pracownik Referatu Inżynierii i Ochrony Środowiska, a stanowi to jedynie część przypisanych mu obowiązków. W/g zespołu kontrolnego Komisji Rewizyjnej RM -jeden pracownik (częściowo zajmujący się zagadnieniem miejskiej sieci deszczowej) to zdecydowanie za mało.

*Sprawozdanie z kontroli
2016 r. przyjęte przez
Radę Miejską na XXVIII sesji
w dniu 9 lutego 2017 r.
Sprawozdanie nie zawiera
treści nie zgodnej z uchwałą
o ochronie danych osobowych*

Przewodniczący Komisji

Jacek Kalinowski

KIEROWNIK BIURA RADY

Danuta
mgr Danuta Nowak 17.02.2017 r.

"Dokument nie zawiera treści, których nieuprawnione ujawnienie może mieć szkodliwy wpływ na wykonywanie zadań przez Urząd Miasta Kołobrzeg lub jego jednostki organizacyjne".

PEŁNOMOCCNIK
d/s OCHRONY INFORMACJI NIEJAWNYCH

Marek Hubert

12.02.17